

Osud domu U Sedmi švábů:

18. dubna 2006

Nejstarší činžák půjde k zemi

18.04.2006 - IVANA SVOBODOVÁ - str. 02

Nájemníci se loučili s domem U Sedmi švábů v Kopečné ulici, ze kterého se musí brzy vystěhovat.

Brno-střed - Smutný rozlučkový večírek se v sobotu odehrál v historickém domě U Sedmi švábů v Kopečné ulici v Brně. Nejstarší činžovní dům ve městě je určen k demolici a nájemníci se z něj musí do konce dubna odstěhovat.

Na dvoře mezi dvěma pavlačovými bloky truchlili mladí i staří. Ti starší v domě prožili většinu života, mladší nájemníci si bydlení zde vybrali kvůli zvláštní atmosféře. „Duch místa“ byla nejčastější slova, která tu v sobotu padala.

„Rozhodnutí o demolici domu považují za velkou škodu. Měl být zapsán jako kulturní památka,“ uvedl ředitel Národního památkového ústavu v Brně Petr Kroupa. Poradní orgán jeho předchůdce v křesle šéfa památkářů tuto variantu dokonce navrhoval. „Své poradce bývalý ředitel (Jaromír Míčka - pozn. red.) nevyslyšel a sám za sebe napsal prohlášení, že dům nebude navržen na kulturní památku. Podlehl zkrátka různým tlakům, které na něj byly činěny,“ uvedl Kroupa.

Už odpoledne si k domu, který přežil několik staletí, přišli zavzpomínat nájemníci, kteří v něm už nebyli. „Pamatujete Novotné, a Dvořákovy, a Šmídovy, ti bydleli tamhle,“ ukazovali si na pavlače. Rozloučit se přišli i Hana a Miloslav Jurkovi, kteří už třicet let bydlí v družstevním domě v Bystřici. „Narodila se nám tehdy dvojčata, už bychom se sem nevešli. Ale bydlelo se nám tu krásně,“ vzpomíná Jurková. A přidává, že v domě žili všichni pospolitě, navzájem se znali a pomáhali si. „Děti tady na zahradě sáňkovaly, v létě si hrály na pískovišti, člověk se o ně nemusel bát.“ Karel Šmíd přinesl i fotografie. U jedné z nich si zvláště zavzpomínali, nájemníci tu dřív každoročně pořádali hody. „To je fotka z roku 1948, tohle je moje sestra,“ ukazuje Šmíd ostatním dívku v kroji. Sám prožil v domě prvních osm let svého života. „Vždycky, když bylo bombardování, schovávali jsme se s dědou tady ve sklepě. Měli jsme tam i postele,“ vypráví ostatním, jak tu prožil válku. Někteří příkyvují, mají stejné vzpomínky. Činžovní dům U Sedmi švábů byl domovem mnoha generací. Jeho počátky nejsou příliš jasné. „Víme jen, že značného významu nabyl tento dům v polovině 18. století, když hraběnka Alžběta z Waldorfů, rozená z Cinzendorfu, zakoupila roku 1747 dřívější Schellendorfovův dům se zahradou v Kopečné, tehdejší Malé Pekařské ulici, a zřídila zde klášterní nemocnici alžbětinek,“ uvedl historik Karel Altman. Když byla nemocnice přeložena jinam, stal se dům U Sedmi švábů nájemním činžákem pro 120 partají. Obývali jej především lidé z chudších vrstev.

Dnes kromě pamětníků žijí v bytech především studenti a mladí lidé. „Dům byl vždycky plný, až teď se kvůli demolici vystěhovala půlka nájemníků,“ uvedl Matěj Kruta, který zde bydlí asi čtyři roky a sobotní večírek pořádal. Kromě dýdžejské produkce si jeho účastníci promítli na plátně, spuštěném z pavlače, i film Vynález zkázy.

Právě za zkázu historie totiž považují nový bytový dům pro sedmdesát rodin, který tu má na podzim začít stavět rakouský investor.

Nájemníci se s domem U Sedmi švábů loučili hudbou i promítáním filmu Vynález zkázy.

Nejstarší obyvatelka tuší, že bude plakat

18.04.2006 - (iv) - str. 02

Brno-střed - Na rozlučce s domem U Sedmi švábů se vše točilo kolem Boženy Nedomové. Je jí přes 80 let a je zde nejstarší nájemnicí.

„Nastěhovala jsem v roce 1940,“ vzpomíná, jak si jako mladé děvče sbalila tašku v rodných Hrotovicích na Třebíčsku a následovala manžela do neznámého Brna. „Muž ten byt vlastníma rukama spravoval půl roku,“ říká. Manžel jí zemřel už před 25 lety a ona bydlí v jednopokojovém pavlačovém bytě sama.

„Děti jsme neměli, zdraví mi je nedopřálo, ale bylo jich tu kolem pořád plno,“ vzpomíná Nedomová, jak byla „pečená vařená“ u Novotných. „Ti jich měli pět,“ vysvětluje.

„Chlapi se za mnou točili, mohla jsem mít rande každý den,“ směje se Božena Nedomová při vzpomínce, jak její muž žárlil. A taky jak plakala, když opouštěla Hrotovice. „Teď se tam budu vracet do domova důchodců. A to budu plakat ještě víc. Žila jsem tu krásný život.“

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - Brno